

PIENO RINKOS NAUJIENOS

INFORMACINIS LEIDINYS

Laktozės netoleravimas

Pieno cukraus laktozės netoleravimas būdingas 70 proc. Pietryčių Azijos ir Kinijos etninių gyventojų. O etninių europiečių (įskaitant ir išėivius Šiaurės Amerikoje bei Australijoje) tik trečdalis kenčia nuo laktozės netoleravimo.

Lietuva iš pieno produktų daugiausiai eksportuoja sūrių – jų ketinama pasiūlyti ir Kinijos rinkai.

USDA NRCs nuotr.

Produktų gamintojai ruošiasi Kinijos iššūkiui

Tikimasi, kad jau netrukus Kinija atvers savo milžiniškos rinkos duris ir lietuviški maisto produktai pagaliau atras savo vietą tolimosios šalies parduotuvių lentynose.

Lietuva ir Kinija šių metų lapkritį pasirašė protokolą dėl veterinarinių ir higienos reikalavimų į Kiniją eksportuojamiems pieno produktams ir veisliniams galvijams. Protokolas yra formalus prekybos leidimas. Kada mūsų šalies gamintojai pradės maisto produktų eksportą, priklausys nuo to, kada abiejų šalių veterinarijos tarnybos suderins eksporto sertifikatus.

Kol biurokratai derina galutinius dokumentus, didžiosios Lietuvos pieno perdirbimo įmonės dėlioja savo planus Kinijos rinkoje.

„Milkyškių pieninė“ kol kas svarsto galimybę eksportuoti žaliavinius gaminius ir sausus produktus: pieno miltus ir baltymus. Įmonė taip pat norėtų ateityje kinams pasiūlyti sūrių ir saldžiųjų sūrelių.

„Marijampolės pieno konservai“ iš karto ketina siūlyti platesnį asortimentą. Be pieno miltų, planuoja pieno konservų ir sviesto eksportą.

„Rokiškio sūris“ Kinijos rinkoje daugiausia lūkesčių sieja su sūrių eksportu. Naujoji Zelandija, viena iš pasaulio lyderių pieno perdirbimo pramonėje, daugiausiai gamina vienos rūšies sūrį – čederį.

Todėl šalies pieno pramonininkai tiria galimybę eksportuoti kietųjų sūrių. Pavyzdžiui, „Žemaitijos pienas“ planuoja eksportuoti ekologišką kietąjį sūrį „Džiugas“ – jį brandinant specialia technologija laktozė suskaldoma į pieno rūgštį. Žemaičiai taip pat planuoja eksportuoti lieso pieno ir išrūgų miltelius.

Šiuo metu didžiausios pieno produktų be laktozės rinkos yra Kinijoje ir Japonijoje, nes du trečdaliai šių šalių gyventojų laktozės netoleruoja.

Pasaulinė rinkos tyrimų bendrovė „Markets and Markets“ prognozuoja, kad per ateinančius 5 metus pieno produktų be laktozės rinka augs Azijos ir Ramiojo vandenyno regione.

Mūsų šalyje belaktozį pieną gamina „Pieno žvaigždžių“ filialas „Kauno pienas“. Tikimasi, kad plėtojamas belaktozių pieno produktų asortimentas sudomins Kinijos, Pietų Korėjos, Japonijos ir kitų regiono šalių vartotojus.

PRN inf.

Lietuviški pieno produktai ieško kelių užsienio rinkose

Per 2015 m. sausį–birželį lietuviškų pieno gaminių eksportuota už 218 mln. eurų, arba 34 proc. mažiau, palyginti su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu.

Lietuviškų pieno pramonės gaminių gamyba sudaro per ketvirtadalį visos maisto ir gėrimų pramonės gamybos, o pieno gaminių eksportas – apie trečdalį viso maisto ir gėrimų pramonės eksporto.

Iki 2015 m. daugiausia pieno produktų buvo eksportuojama į Rusiją. Į šią šalį iškeldavo beveik trečdalis viso pieno produktų eksporto. Tačiau Rusijai įvedus sankcijas Europos Sąjungoje pagamintiems maisto produktams, lietuviškų pieno gaminių eksportas į šią šalį beveik sustojo.

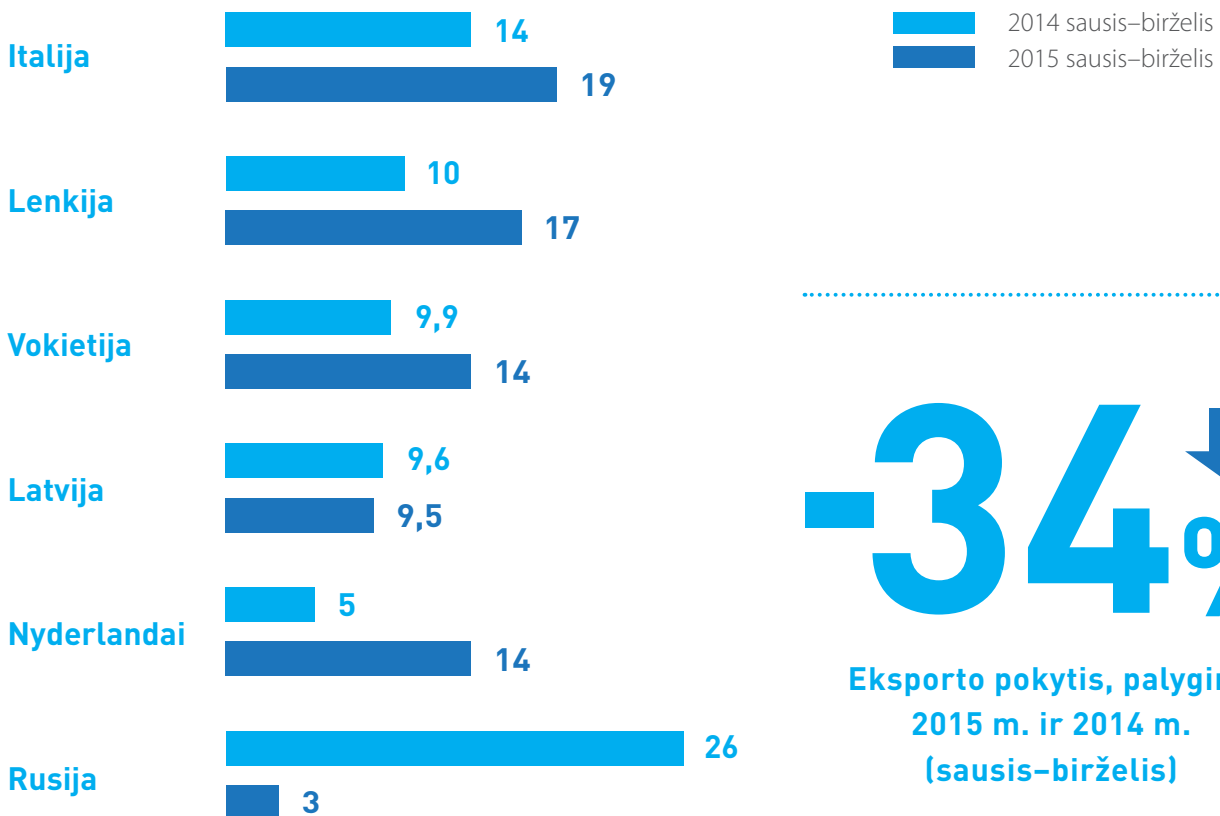
Pieno perdirbėjams tenka ieškoti kitų rinkų produkcijai realizuoti. Vertinant 2015 m. pirmojo pusmečio rezultatus, 75 proc. viso pieno gaminių eksporto teko ES šalims, o 2014 m. tą patį laikotarpį į ES buvo eksportuota 57 proc.

PRN inf.

Pieno perdirbėjams tenka ieškoti kitų rinkų produkcijai realizuoti.

Lietuviškų pieno produktų eksportas pagal šalis, proc.

-34%

Eksporto pokytis, palyginti
2015 m. ir 2014 m.
(sausis–birželis)

Pritarta įstatymo pataisų projektui dėl nesąžiningų veiksmų draudimo

Seimas po svarstymo bendru sutarimu gruodžio 15 d. pritarė Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pataisų projektui.

Projektu numatoma nukelti reikalavimo nurodyti žalio pieno kilmės šalį ant Lietuvos rinkai tiekiamų pagamintų pieno gaminių įsigaliojimo datą, kadangi yra atidėtas notifikavimo Europos Komisijai laikotarpis iki 2016 m. vasario 8 d.

Svarstomu projektu siekiama tikslesnio pieno pardavėjų grupių suskirstymo, išplečiant didesnę kiekį parduodančių pieno pardavėjų grupių skaičių. Taip pat siūloma tikslinti pieno pirkėjų apibrėžimą, į įstatymo kontrolės ribas įtraukiant ir tas pieno perdirbimo įmones, kurios neperka pieno tiesiogiai iš pieno gamintojų, parduodančių savo gamybos pieną, o superka iš pieno supirkėjų.

Pataisomis siūloma aiškiau apibrėžti žalio pieno pirkimo kainą; suteikti ūkio subjektams galimybę kuo operatyviau padidinti žalio pieno pirkimo kainą, nelaukiant 30 dienų įspėjimo laikotarpio.

Siūloma apibrėžti, kas yra žalias karvių pienas – tai natūralus karvių pienas, kuris nebuvo pašildytas iki

aukštesnės kaip 40 laipsnių temperatūros ir neapdorotas kitu tolygaus efektyvumo metodu, skirtas perdirbti.

Numatoma aiškiai įvardyti, kad žalias pienas turi būti superkamas tik sudarius rašytines žalio pieno pirkimo - pardavimo sutartis ir kad parduodant savo gamybos pieną kiekvieno gamintojo pienas turi būti ištirtas akredituotoje VĮ „Pieno tyrimai“ laboratorijoje.

Siūloma nustatyti, kad nuostata nusipirkti viso žalio pieno kiekio pagal žalio pieno pirkėjo ir pardavėjo sudarytas žalio pieno pirkimo-pardavimo sutartis, nukrypstant ne daugiau kaip 10 proc. nuo sutartyse nurodyto žalio pieno kiekio, būtų taikoma tik tiems pieno pardavėjams, kurie parduoda daugiau kaip 500 kg pieno per dieną.

Įstatyme siūloma numatyti išimtį pripažintoms pieno gamintojų organizacijoms – galimybę netaikyti vienodos kainos pieno pardavėjams, priklausantiems tai pačiai pieno pardavėjų grupei pagal parduodamo pieno kiekį. Ši išimtis būtų taikoma tuomet, kai pienas perkamas iš pieno gamintojų organizacijos narių, dėl kurių parduodamo žalio pieno kainos derasi paskirtas pieno gamintojų organizacijos atstovas.

PRN inf.

Pasaulinė pieno rinka augs, bet lėčiau

Europos Komisija gruodžio ataskaitoje skelbia, kad pasaulinė pieno ir pieno produktų importo rinka augs po 2,4 proc. (arba po 1,4 mln. t) kasmet iki 2025 m.

Prognozuojamas augimas ateinančiam dešimtmečiui yra lėtesnis nei 2005–2014 m. laikotarpiu, kai pieno ir pieno produktų importas augo po 1,9 mln. t per metus.

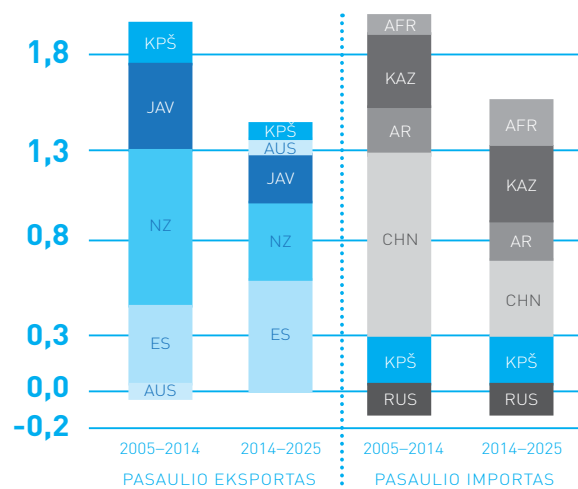
Prognozuojama, kad sumažėjusį Kinijos pieno produktų importą ir Rusijos embargo neigiamus padarinius kompensuos augianti pieno produktų paklausa Indijoje, Afrikoje ir Argentinoje. Be to, tikimasi, kad jau 2020 m. Kinijos pieno produktų importas pasieks ir net viršys 2014 m. importo rodiklius.

Pažymima, kad ES dalis pasaulio eksporte turi geresnių galimybių nei jos pagrindinė konkurentė Naujoji Zelandija, kurios gamtiniai resursai labiau riboti.

Prognozuojama, kad žaliavinio pieno gamyba Europos Sąjungoje augs. Per ateinantį dešimtmetį maždaug pusę ES pagaminto pieno bus perdirbta į pieno miltus eksportui, o daugiau kaip 30 proc. – į sūrius (daugiausia vartoti viduje).

PRN inf.

Pieno produktų prekybos pokyčiai pasaulyje (mln. t pieno ekvivalentu)

Pastabos: KPŠ – kitos pasaulio šalys; NZ – Naujoji Zelandija; AUS – Australija; AFR – Afrika (be Pietų Afrikos Respublikos); KAZ – kitos Azijos šalys; AR – Artimieji Rytai; CHN – Kinija; RUS – Rusija.
Šaltinis: DG Agriculture and Rural Development based on OECD-FAO Agricultural Outlook 2015–2024.

Pieno supirkimo kaina stabilizuojasi, tačiau didesnio augimo tikėtis neverta

Lietuvoje vyrauja itin smulkūs pieno ūkiai – iš 33 tūkst. pieną gaminančių ir supirkėjams parduodančių ūkių net 74 proc. yra smulkūs, laikantys iki 5 pieninių karvių.

USDA NRC's Photo

Vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina auga tris mėnesius iš eilės. Pieno supirkimo kainos didėjo dėl geresnės žaliavinio pieno sudėties – riebalų ir baltymų santykio.

Vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina, kritusi nuo pat pavasario, ūgtelėjo rugsėjo, spalio ir lapkričio mėnesiais. Tačiau verta atkreipti dėmesį, kad antroje lapkričio pusėje užfiksuotas žaliavinio pieno riebalų ir baltymų santykio mažėjimas, todėl tikėtina, kad gruodžio mėnesį pieno supirkimo kaina stabilizuosis, todėl didesnio augimo tikėtis nevertėtų.

Vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina šių metų lapkritį, palyginti su spalio, ūgtelėjo 3,6 proc., iki 228,4 euro už toną.

Pieno gamintojams, per lapkritį pardavusiems daugiau kaip 40 tonų pieno, 5 didžiausios perdirbimo įmonės už natūralų pieną mokėjo didžiausią kainą rinkoje – vidutiniškai 271,4 euro už toną arba 18,8 proc. daugiau, nei visos Lietuvos vidurkis. Tokia kaina prilygsta kitų ES šalių tokio paties dydžio ūkiams už tokios pačios kokybės pieną mokamą kainą.

Kainos mažėjo visose šalyse

Pasaulinė žaliavinio pieno gamybos ir supirkimo rinka optimizmo ženklų taip pat nerodo: pieno supirkimo kainos mažėjo beveik visose šalyse. Tam įtakos turi didesnė žaliavinio pieno pasiūla pasaulyje ir santykinai mažesnis pieno produktų vartojimas. Nors tarptautiniame pieno produktų aukcione kainos svyruoja gana permainingai, tačiau tvirtai teigti, kad artimiausiu metu jos didės, būtų nekorektiška.

Tiesioginę įtaką sumažėjusioms žaliavinio pieno supirkimo kainoms jau pademonstravo pieno produktų importo sumažėjimas Rusijoje ir Kinijoje. Papildomą spaudimą pieno sektorius pajus nuo Naujųjų metų Rusijai įvedus maisto produktų, taip pat ir pieno, embargą Ukrainai, kuri ieškos, kur galėtų realizuoti savo produkciją užsienio rinkose.

Sudėtinga Lietuvos situacija

Lietuvoje vyrauja itin smulkūs pieno ūkiai – iš 33 tūkst. pieną gaminančių ir supirkėjams parduodančių ūkių net 74 proc. yra smulkūs, laikantys iki 5 pieninių karvių. Tokie ūkiai pagamina vos 15 proc. viso superkamo pieno. Tai antras prasčiausias rezultatas visoje Europos Sąjungoje, kurioje vidutiniškai viename pieno ūkyje laikomos 38 karvės.

Nesusikooperavę smulkieji pieno gamintojai negali pasiekti masto ekonomijos, neturi finansinių išteklių investicijoms į gamybos efektyvumą, todėl kokybiniai ir kiekybiniai žaliavinio pieno rodikliai Lietuvoje, palyginti su ES vidurkiu, yra vieni prasčiausių.

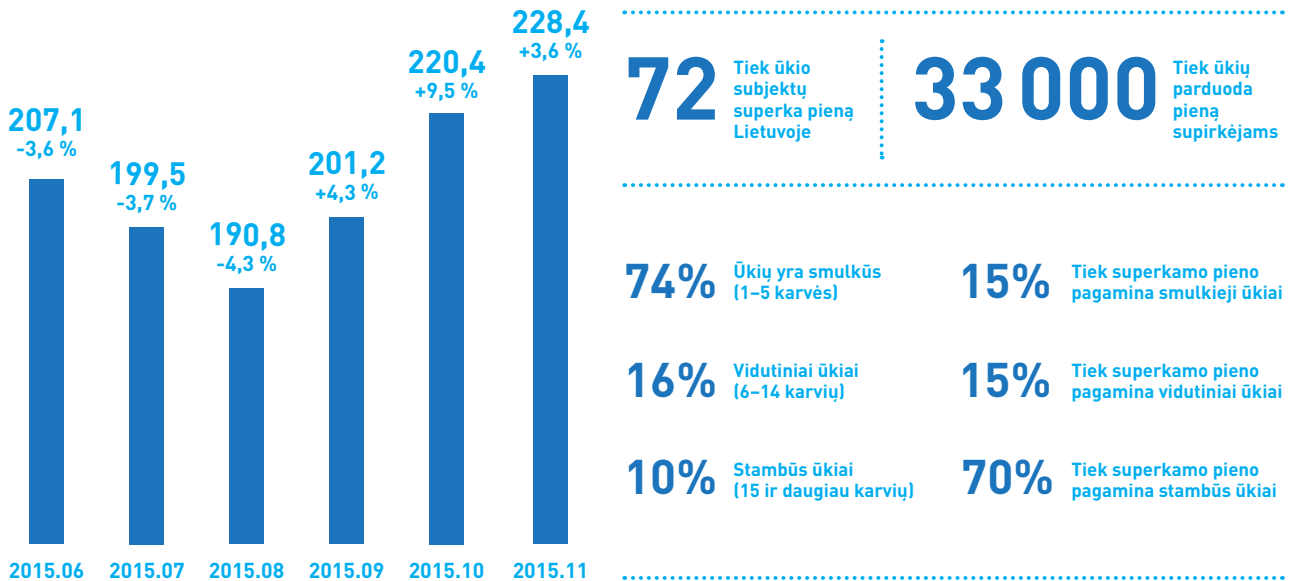
Dėl šios priežasties smulkūs pieno gamybos ūkiai nėra verslūs. Jiems sudėtinga diegti inovacijas ir gerinti pieno kokybės reikalavimus bei didinti pieno kiekį. Pagerinę šiuos rodiklius ūkininkai galėtų gauti aukštesnę kainą. Be to, susikooperavę galėtų derėtis dėl didesnės supirkimo kainos už didesnę žaliavinio pieno kiekį.

Pieno supirkimo kainų skirtumus pagal ūkio dydžius lemia objektyvūs veiksniai – kokybė, kiekis, surinkimo sąnaudos, tiekimo pastovumas ir lojalumas. Būtent šių kriterijų besilaikantys pieno gamintojai Lietuvoje gauna aukščiausią pieno supirkimo kainą, kuri siekia beveik tiek pat, kiek vidutiniškai gauna ūkininkai Europos Sąjungoje.

PRN inf.

Vidutinės natūralaus pieno supirkimo kainos, Eur/t 2015 m. birželio—lapkričio mėn.

pokytis procentais, palyginti su ankstesniu mėnesiu

TOP 5: didžiausių pieno perdirbimo įmonių pieno supirkimo kainų palyginimas su vidutinėmis kainomis Lietuvoje (lapkričio mėn.)

Įmonė	Vidutinė įmonės mokėta kaina už natūralų pieną Eur/t (santykis su vidurkiu Lietuvoje)	Įmonės mokėta kaina už natūralų pieną Eur/t stambiesiems gamintojams (santykis su vidurkiu Lietuvoje)
„Pieno žvaigždės“	234,5 (+2,7 %)	270 (+18,2 %)
„Rokiškio sūris“	228,9 (+0,2 %)	271 (+18,7 %)
„Žemaitijos pienas“	246,7 (+8,0 %)	285 (+24,8 %)
„Vilkyškių pieninė“	216,7 (-5,1 %)	263 (+15,1 %)
„Marijampolės pieno konservai“	240,4 (+5,3 %)	268 (+17,3 %)
Vidurkis Lietuvoje	228,4	

Europos ūkininkai pasidalins 420 mln. eurų paramos paketą

Ūkininkai visose 28 Europos Sąjungos valstybėse dalinsis 420 mln. eurų Europos Komisijos paskirstytą tikslinės finansinės paramos.

Lietuva patenka tarp šalių, labiausiai nukentėjusių dėl Rusijos pritaikytų sankcijų ES maisto produktų importui.

Pagal Lietuvai skirtos paramos dydį – 12,6 mln. eurų – mūsų šalis tarp visų 28 narių atsistojo į 10-ąją poziciją.

Tiek pat paramos (12,6 mln. eurų) skirta iš šalies nacionalinio biudžeto.

Nuspręsta, kad 400 tūkst. eurų iš bendro Lietuvos paramos paketo atiteks afrikinio kiaulių maro III zonos kiaulių augintojams nuostoliams, patirtiems dėl kainų skirtumo, kompensuoti. Likusi dalis bus skirta pieno gamintojams.

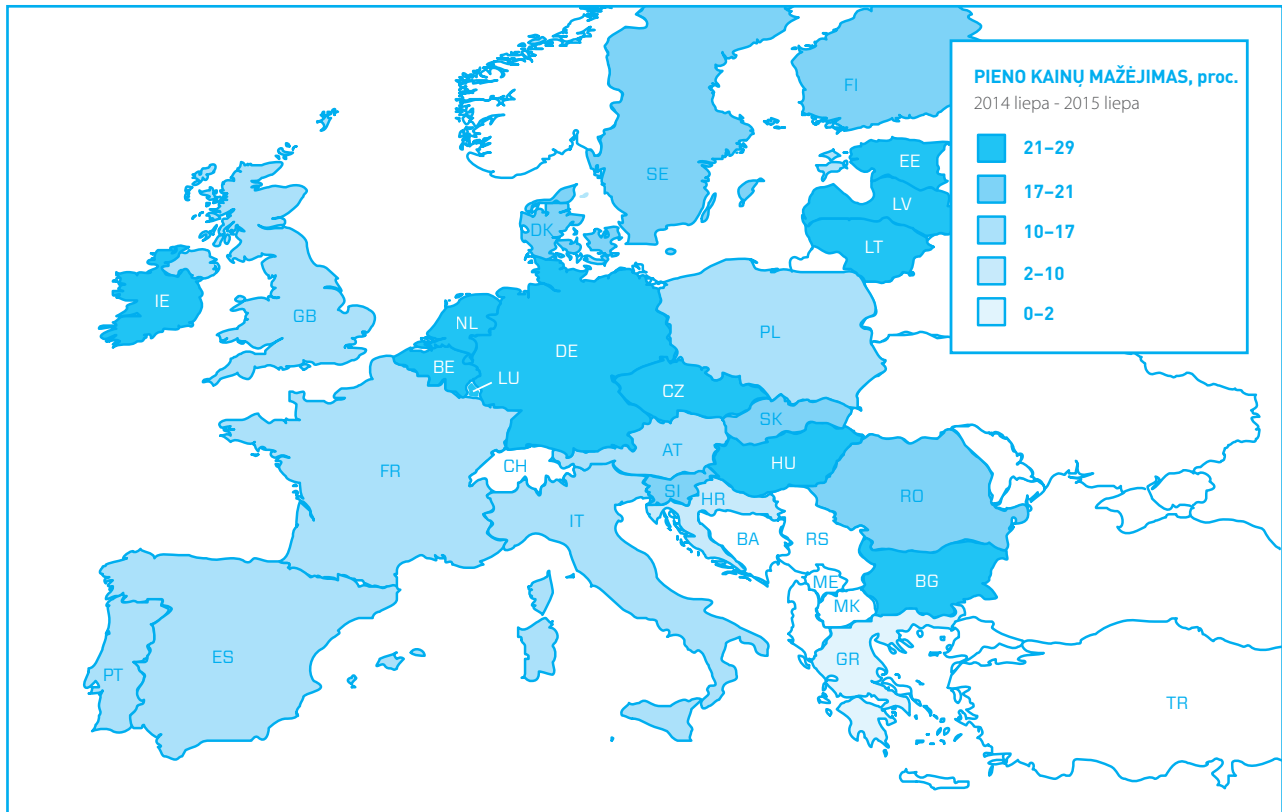
Europos Komisija patvirtino bendrą 500 mln. eurų paramos paketą. Be minėtos 420 mln. eurų paramos ūkininkams, 80 mln. eurų bus skirta naujų rinkų paieškoms, rinkų stabilizavimo ir reguliavimo priemonėms.

PRN inf.

420 mln. eurų parama Europos ūkininkams paskirstyta taip:

Vokietija	69,2	Suomija	9
Prancūzija	62,9	Latvija	8,5
Jungtinė Karalystė	36,1	Švedija	8,2
Nyderlandai	29,9	Estija	7,6
Lenkija	28,9	Austrija	7
Ispanija	25,5	Bulgarija	6
Italija	25	Portugalija	4,8
Airija	13,7	Slovakija	2,5
Belgija	13	Graikija	2,3
Lietuva	12,6	Kroatija	1,8
Čekija	11,2	Slovėnija	1,4
Danija	11,1	Liuksemburgas	0,7
Rumunija	11,1	Kipras	0,4
Vengrija	9,5	Malta	0,1

ES šalių žemėlapis: kuriose valstybėse ir kiek (proc.) smuko pieno supirkimo kainos nuo 2014 m. liepos iki 2015 m. liepos.

Iš Baltijos šalių Lietuva gaus daugiausia

Lietuva, Latvija ir Estija – vienos labiausiai nukentėjusių valstybių dėl Rusijos pritaikytų sankcijų ES maisto produktų importui. Iš Baltijos šalių Lietuvos ūkiai gaus didžiausią paramą.

Sudėtinga padėtis dėl žaliavinio pieno supirkimo mūsų šalyje yra viena prasčiausių Europos Sąjungoje. Esminė problema – Lietuvoje vyrauja itin smulkūs pieno ūkiai. Viename ūkyje šalyje yra vidutiniškai 5 pieninės karvės. Tai antras prasčiausias rezultatas ES. Pagal šį rodiklį lenkiame tik Rumuniją (2 karvės).

Daug atsilikame ne tik nuo pažangių valstybių, kuriose pieno ūkiai gerokai stambesni (pvz., Danijoje – 134 karvės, Nyderlanduose – 83, JK – 78 ir pan.), bet ir Vidurio bei Rytų Europos šalių. Šiame kontekste vėlgi galime su pavydu žvalgytis į kaimynus, nes, pavyzdžiui, Estijoje vidutinio pieno ūkio dydis yra toks pats kaip ES vidurkis (38 karvės).

Kad pieno gamybos rinka nėra efektyvi, rodo ir tai, kad tik 10 proc. visų žaliavinio pieno gamintojų į rinką patiekia net 70 proc. viso šalyje pagaminto pieno, tuo metu 74 proc. pienininkų – tik 15 proc. Akivaizdu, kad didžioji dalis pieno gamintojų negali pasiekti masto ekonomijos, neturi finansinių išteklių investicijoms į proceso bei produkto inovacijas, dėl to negalime pasidžiaugti nei kokybiniais, nei kiekybiniais žaliavinio pieno rodikliais ir pagal juos šliejamės prie ES atsilikėlių.

Tad visai nenuostabu, kad tarp tokių netolygių jėgų rinkoje lygiaverčio dialogo negali būti. Smulkūs pieno gamybos ūkiai priversti susitaikyti su jiems diktuojama kaina. Jie neturi derybinės ir rinkos galios šios padėties keisti, nes kooperuotis vis nesiseka, o telkimosi procesai nepalankiomis sąlygomis dažniausiai užtrunka ilgai.

PRN inf.

Daugiausia laimės suteikia liesas vanilinis jogurtas

Jogurto valgymas gali suteikti laimės pojūtį

Tokią išvadą padarė Nyderlandų mokslininkai, ištyrę žmonių emocijas valgant įvairių skonių ir įvairaus riebumo jogurtus.

Kaip aiškina tyrimo vadovė dr. Jozina Mojet, tyrimo metu grupei savanorių buvo duota paragauti vienos bendrovės pagamintų įvairių skonių ir riebumo jogurtų. Dažniausiai tokių tyrimų metu žmonės tiesiog apklausiami apie potyrius. Šį kartą mokslininkai pasitelkė objektyvesnį kriterijų – produktus ragaujantys asmenys buvo fotografuojami ir analizuojama jų veido refleksija: akių judesiai, išraiškos.

Pasak tyrimo autorių, šie kriterijai objektyvesni už žmogaus išsakomus potyrius, nes pasakodamas apie emocijas žmogus gali remtis tam tikrais stereotipais ir išankstinėmis nuostatomis, o refleksai išduoda, kaip jis jaučiasi iš tikro.

„Kaip rodo tyrimo rezultatai, valgydami liesesnį jogurtą žmonės juto daugiau teigiamų emocijų, nei ragaudami riebę. Vanilės skonio liesas jogurtas žmonėms suteikė daugiausiai laimės“, – teigiama tyrimo aprašyme.

Pasak J. Mojet, naujasis tyrimo metodas remiasi tik objektyviais žmonių išgyvenimais. Žmonių emocijos buvo tiriamos jiems apžiūrint produkto indą, valgant ir kurį laiką pavalgius.

Pagal www.dairyreporter.com

Natūralus pienas gali pagerinti medžiagų apykaitą

Nors dietologai sutrikus medžiagų apykaitai ir išsivysčiusi metabolizmo sindromui tradiciškai rekomenduoja vartoti tik liesus pieno produktus, naujusias JAV mokslininkų tyrimas atskleidžia, kad nenugriebtas pienas esant minėtiems sveikatos sutrikimams ne tik nekenkia, bet gali ir pagelbėti.

Sutrikus medžiagų apykaitai padidėja rizika žmogui susirgti diabetu, patirti insultą, atsiranda antsvoris, išskyla kitų komplikacijų grėsmė. Tradiciškai dietologai atsiradus metabolizmo požymiams rekomenduoja vartoti kuo mažiau riebalų, kaip viena iš grėsmių įvardijamas neperdirbtas pienas ir daug riebalų turintys pieno produktai.

Tačiau ištyrę 15 tūkst. brazilų, kurių amžiaus nuo 35 iki 74 metų, ligos istorijas, mokslininkai daro išvadą, kad nenugriebtas pienas gali net padėti kovoti su medžiagų apykaitos sutrikimais. Tyrimo metu buvo susitelkta į medžiagų apykaitos sutrikimų turinčius asmenis ir tirti jų mitybos įpročiai.

Kaip teigiama „The Journal of Nutrition“ šių metų spalį paskelbtame tyrime, mokslininkai nenustatė jokios tiesioginės nenugriebto pieno ir riebių pieno produktų įtakos sveikatos būklės blogėjimui. Atvirkščiai, publikuotoje medžiagoje teigiama: nors priežastys nėra aiškios, akivaizdu, kad žmonės, vartojantys riebę pieną ir jo produktus, turi mažiau problemų dėl medžiagų apykaitos nei tik liesą pieną vartojantys ar jo išvis nevartojantys asmenys.

Pagal „The Journal of Nutrition“

Gerti nenugriebtą pieną sveika.